

STORTINGET

Innst. 203 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra utenriks- og forsvarskomiteen

Dokument 17 (2024–2025)

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om Rapport til Stortinget fra Stortingets delegasjon til Nordisk råd 2024

Til Stortinget

Sammendrag

Årsrapporten beskriver arbeidet i Nordisk råd og Stortingets delegasjon til rådet i 2024. I Nordisk råd inngår parlamentene i Danmark, Finland, Island, Sverige, Norge, Færøyene, Grønland og Åland. Siden etableringen i 1952 har målet vært å enes om felles løsninger som har positiv effekt for innbyggerne i Norden. Det nordiske samarbeidet er omfattende og dekker en rekke ulike samfunnsområder, blant annet miljø, klima, energi, utdanning, innovasjon, likestilling og kultur. Nordisk ministerråd er de nordiske regjeringenes samarbeidsorgan, som ble etablert i 1971. Det nordiske samarbeidet har som visjon at Norden skal bli verdens mest bærekraftige og integrerte region innen 2030, og visjonen har tre strategiske mål: Et grønt, et konkurransedyktig og et sosialt bærekraftig Norden.

Island ledet Nordisk råd i 2024 og hadde «Fred og sikkerhet i Arktis» som overskrift for sitt presidentskap. Temaet preget begge plenumsmøtene i Nordisk råd i løpet av året: Under temasesjonen på Færøyene i april talte Louise Dedichen, leder for Norges militærmisjon til NATO, til rådet og pekte på et stort potensial for økt nordisk forsvarssamarbeid. Hybride trusler, transport og infrastruktur ble trukket fram som aktuelle områder for tettere nordisk koordinering. På hovedsesjonen i Rey-

kjavik i oktober gjestet Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj og leder for den belarusiske demokratibevægelsen, Svjatlana Tsikhanovskaja, Nordisk råd. De to gjestetalerne understreket hvordan europeisk sikkerhet er avhengig av at deres kamp lykkes. De takket for den sterke nordiske støtten til Ukrainas motstandskamp og til demokratiske krefter i Belarus og understreket behovet for langsiktig samarbeid med Norden.

Russlands angrepskrig i Ukraina har preget det nordiske samarbeidet siden fullskalainvasjonen i 2022 og har endret Nordens sikkerhetspolitiske arkitektur. Som det siste nordiske landet ble Sverige medlem av NATO i mars 2024, og hele Norden ble samlet i én forsvarsallianse. Mulighetene dette gir for tettere samarbeid om sikkerhet og forsvar i Norden, har vært et viktig tema for Nordisk råd.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen har bidratt til å aktualisere spørsmålet om en revisjon av Helsingforsavtalen, som regulerer det nordiske samarbeidet. Dette spørsmålet preget rådets arbeid i 2024. På hovedsesjonen i Reykjavik i oktober vedtok Nordisk råd en anbefaling til de nordiske regjeringene om å nedsette en kommisjon som skal utarbeide konkrete endringsforslag til Helsingforsavtalen. Nordisk råd peker i sin anbefaling på behov for nye artikler om blant annet forsvars- og sikkerhetspolitikk, beredskap og klima. Nordisk råd anbefaler også oppdatering av eksisterende artikler om blant annet sosiale spørsmål, utdanning, kultur og miljø samt en språklig oppdatering av hele avtalen. Rådet ber dessuten de nordiske regjeringene undersøke hvordan Helsingforsavtalens artikler om parter til avtalen kan endres for å muliggjøre en styrket deltakelse i det nordiske samarbeidet for Færøyene, Grønland og Åland.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Nils-Ole Foshaug, Eva Kristin Hansen, Trine Lise Sundnes og Bente Irene Aaland, fra Høyre, Hårek Elvenes, Ingjerd Schie Schou, Erna Solberg og lederen Ine Eriksen Søreide, fra Senterpartiet, Bengt Fasteraune, Ola Borten Moe og Trygve Slagsvold Vedum, fra Fremskrittspartiet, Sylvi Listhaug og Morten Wold, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingrid Fiskaa, fra Rødt, Bjørnar Moxnes, fra Venstre, Guri Melby, fra Kristelig Folkeparti, Dag-Inge Ulstein, og uavhengig representant Christian Tybring-Gjedde, viser til Rapport til Stortinget fra Stortingets delegasjon til Nordisk råd 2024.

Komiteen viser til at Island hadde presidentskapet i Nordisk råd i 2024 og hadde «Fred og sikkerhet i Arktis» som overskrift for sitt presidentskap. Russlands angrepskrig i Ukraina fortsatte å prege arbeidet i Nordisk råd i 2024 og har endret den sikkerhetspolitiske arkitekturen i Norden ved at Sverige, som det siste land i Norden, ble medlem av NATO i mars 2024. Ukrainas

president Volodymyr Zelenskyj og leder for den belarusiske demokratibevægelsen Svatlana Tsikhanowskaja gjestet Nordisk råd i oktober. De takket for den sterke nordiske støtten og understreket behovet for langsiktig samarbeid med Norden.

Komiteen merker seg at revisjon av Helsingforsavtalen har vært under behandling i flere rådsperioder, og at det fortsatt er en pågående prosess som man håper på å slutføre i 2025.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 17 (2024–2025) – Rapport til Stortinget fra Stortingets delegasjon til Nordisk råd 2024 – vedlegges protokollen.

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 1. april 2025

Ine Eriksen Søreide

leder

Bente Irene Aaland

ordfører